

Herstel akoestiek problematiek sporthallen Teylingen

aan: de raad van de gemeente Teylingen

zaaknummer: Z-26-494941
Datum collegevergadering: 31 maart 2026
datum raadsvergadering: 21 mei 2026
agendapunt:
portefeuillehouder: Dhr. F. Nederstigt
behandelend ambtenaar: Vikash Ramjanam
emailadres: v.ramjanam@hltsamen.nl
programma: Leefomgeving

Wij stellen voor:

1. Een krediet van € 162.194 beschikbaar te stellen voor het verbeteren van de akoestiekproblemen in vijf sportaccommodaties.
2. De kapitaallasten (€ 8.110) ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.
3. De begrotingswijziging nr. R4011 vast te stellen.

Inleiding

Het Sportbedrijf Teylingen ontving in februari 2024 van verschillende gymdocenten klachten over de akoestiek in de sporthal van de Wasbeek. Het ging specifiek om gehoor-, concentratie- en/of stemproblemen. Daartoe onderzocht het Sportbedrijf Teylingen (destijds Stichting Wasbeek) de akoestiek in deze sporthal. Uit het onderzoek bleek dat deze sporthal niet voldeed aan de relevante akoestische normen.

Omdat slechte akoestiek kan leiden tot verhoogde geluidsniveaus die zelfs de Arbonorm voor werknemers kunnen overschrijden, rees de vraag in hoeverre de overige vijf sportaccommodaties voldeden aan de akoestische normen. In het eerste kwartaal van 2025 is daarom de akoestische situatie in de overige sportaccommodaties onderzocht. Ook hieruit bleek dat de geluids- en nagalmtijdnormen op vier binnensportlocaties (gymzaal De Wasbeek, sporthal De Geest, sporthal De Schans en sporthal De Korf) worden overschreden.

Hoewel er geen wettelijke akoestische norm voor sportaccommodaties bestaat, gelden er wel breed toegepaste nationale richtlijnen, waaronder de NOC*NSF-norm (ISA-US1-BF1/BS1), ontwikkeld in samenwerking met KVLO en ISA Sport. Deze norm geeft maximaal toelaatbare nagalmtijden afhankelijk van het zaalvolume. Overschrijding van deze waarden leidt aantoonbaar tot minder spraakverstaanbaarheid, verhoogde geluidsbelasting en gezondheidsrisico's voor gebruikers en werknemers.

De gemeente is als eigenaar van de sportaccommodaties gehouden om bij overschrijdingen passende maatregelen te treffen. Bovendien moet een werkgever (zoals scholen) zorgen voor een veilige en gezonde werkplek, geluidsriscico's opnemen in de Risico-Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) en maatregelen treffen om geluidsbelasting te verlagen. Nalatigheid kan leiden tot aansprakelijkheid of boetes.

Dit advies bevat een voorstel om de akoestiekproblemen in de vijf sportaccommodaties duurzaam op te lossen. Hiermee borgt de gemeente haar zorgplicht. In de kern kan met twee maatregelen de akoestiek in de vijf sportaccommodaties effectief worden verbeterd:

1. Het aanbrengen van akoestische wandpanelen op de bouwkundige wanden.
2. Het aanpassen van de scheidingswanden (tussenwanden).

Dit voorstel geeft verder inzicht in de benodigde financiële middelen en de voorgestelde dekkingsbron.

Bestaand kader en context

Op 12 december 2024 heeft de raad de Vastgoednota "Kaders voor professioneel vastgoedmanagement" vastgesteld. Deze nota bevat de spelregels voor transparant en verantwoord beheer van gemeentelijk vastgoed, met als doel de portefeuille en publieke middelen duurzaam en efficiënt in te zetten voor wettelijke taken en beleidsdoelen.

De belangrijke uitgangspunten zijn:

- Vastgoed is een middel, geen doel op zich.
- Efficiënt en effectief beheer.
- Verhuur tegen minimaal kostprijs.
- Voldoen aan wet- en regelgeving.
- Functioneel onderhoud (conditiescore 3 volgens NEN 2767).
- Actuele vastgoedinformatie.
- Integrale, toekomstbestendige keuzes.

Het aanpakken van de akoestische problemen sluit aan bij de uitgangspunten van de Vastgoednota. Hiermee wordt de veiligheid geborgd, voldaan aan geldende wet- en regelgeving, een maatschappelijk waardevolle voorziening behouden en bijgedragen aan toekomstbestendig vastgoedbeheer.

Beoogd effect

Een veilige en gezonde (werk)omgeving voor alle gebruikers van de sportaccommodaties binnen Teylingen.

Argumenten

1.1 Een goede akoestiek zorgt voor een veilig en gezond gebruik van de sportaccommodaties

Vijf sportaccommodaties voldoen niet aan de akoestische normen. Verbetering van de akoestische normen is noodzakelijk met het oog op een veilig en gezond gebruik.

1.2 Als eigenaar moet de gemeente voldoen aan wettelijke geluidsnormen en haar zorgplicht

Als eigenaar van deze sportaccommodaties moeten wij ons houden aan de wettelijke normen zoals de Arbowet, Arbeidsomstandighedenbesluit en Handboek Sportaccommodaties. Daarmee borgt de gemeente haar zorgplicht. Dat betekent ook dat bij overschrijding van de geluidsnormen maatregelen getroffen worden.

1.3 Slechte akoestiek in gym- en sportzalen veroorzaakt gezondheids- en veiligheidsrisico's

Dit kan leiden tot gehoorschade, stress, vermoeidheid en stemproblemen. Door de slechtere verstaanbaarheid van instructies ontstaan bovendien onveilige situaties en een onrustige leeromgeving.

1.4 Slechte akoestiek krijgt steeds meer aandacht

De KVLO (vakvereniging lichamelijke opvoeding docenten) roept landelijk haar leden op om aandacht te vragen voor een veilige en goede werkplek en dit onder de aandacht van de gemeente te brengen.

1.5 Veilige en gezonde sportaccommodaties sluiten goed aan op de doelen van de Maatschappelijke Agenda

Met het verbeteren van de akoestische normen zorgt het college ervoor dat bijgedragen wordt aan de doelen in de door de raad vastgestelde Maatschappelijke Agenda zijnde pijler 1 (Vitaliteit), pijler 2 (Zorg voor Elkaar) en pijler 4 (Opgroeien en Opvoeden).

Kanttekeningen

1.1 Herstel vergt een lange periode

Op grond van de huidige inzichten vergt de verbetering van de akoestische normen een lange periode. De aanbesteding van het werk neemt ongeveer twee maanden in beslag en maakt de verdere uitvoering mede afhankelijk van de planning van de aannemer.

1.2 Er is afstemming nodig met de scholen

De planning van de leverancier moet tijdig afgestemd worden met de scholen, zodat de uitvoering van de akoestische verbeteringen zo min mogelijk overlast geeft en het bewegingsonderwijs niet uitvalt. Daardoor zal gekeken moeten worden naar de herfst- of kerstvakantie, of – indien nodig – februari 2027.

1.3 De toekomst van de Wasbeek is onzeker

Het voorbereidingsonderzoek voor de vervanging van de Wasbeek vindt dit jaar plaats maar geeft nog geen definitief uitsluitsel over de toekomst. Dit betekent dat noodzakelijke correctieve gebouw gebonden investeringen wellicht overbodig blijken op langer termijn. In het kader van goed verhuurderschap kiest het college toch voor deze aanpassingen.

Financiële consequenties

1.1 Raming herstelkosten akoestische problemen

De kosten van het herstel van de akoestische problemen zijn geraamd op € 162.194 inclusief btw. Naar verwachting kunnen we de BTW terugkrijgen van het Rijk in het kader van de Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK). De definitieve kosten kunnen afwijken. Deze afwijking wordt beïnvloed door onder meer:

- Keuze en de prijzen van de scheidings- en akoestische panelen.
- Onvoorziene elektrotechnische installatiekosten.
- Prijsontwikkelingen van materialen en arbeid.
- Extra werkzaamheden voortkomend uit veiligheids- of bouwtechnische eisen.

In bijlage 2 staat een nadere specificatie.

1.2 Dekking herstelkosten akoestische problemen

De raad heeft het budgetrecht en de bevoegdheid om financiële middelen ter beschikking te stellen. Daartoe wordt de raad verzocht een krediet groot € 162.194 beschikbaar te stellen.

1.3 Afschrijving lasten akoestische oplossingen

Volgens de nota Activabeleid van de gemeentelijke Teylingen uit 2020 wordt op activa afgeschreven. De afschrijvingstermijn die hier van toepassing is bedraagt 20 jaar. De jaarlijkse kapitaallasten komen uit op € 8.110.

Juridisch kader

1.1 Budgetrecht van de raad

De raad heeft op grond van Artikel 189 lid 1 Gemeentewet het budgetrecht en de bevoegdheid om financiële middelen ter beschikking te stellen.

1.2 Bestuurlijke rollen en bevoegdheden (Gemeentewet)

Artikel 169 lid 1 en 2 Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad toezicht houdt op het college en dat het college de raad alle informatie moet geven die nodig is om zijn controlerende rol goed uit te voeren. Daarnaast volgt uit artikel 160 lid 1 Gemeentewet dat het college verantwoordelijk is voor het dagelijks bestuur van de gemeente, waaronder het nemen van uitvoeringsbeslissingen en het sluiten van contracten.

1.3 Arbeidsrechtelijke sancties

Overschrijding van de geldende akoestische normen vormt een overtreding van hoofdstuk 6 (geluid) van het Arbobesluit. De Nederlandse Arbeidsinspectie is bevoegd hierop te handhaven en kan, op basis van de werkinstructie 'Blootstelling aan geluid', bestuursrechtelijke maatregelen opleggen, waaronder boetes, lasten onder dwangsom en – indien noodzakelijk – stillegging van werkzaamheden.

1.4 Werkgeversaansprakelijkheid

De werkgever heeft op grond van artikel 7:658 BW een ruime zorgplicht en moet alle redelijkerwijs noodzakelijke maatregelen treffen om schade te voorkomen. De rechtspraak legt de bewijslast daarbij zwaar bij de werkgever. Wanneer medewerkers gehoor- of stemschade oplopen door geluidsblootstelling, ligt risicoaansprakelijkheid voor de hand.

1.5 Civielrechtelijke risico's opstal

De gemeente is op grond van artikel 6:174 BW als eigenaar van de sportaccommodaties risicoaansprakelijk wanneer de opstal in de gegeven omstandigheden een gevaar oplevert. Recente rechtspraak bevestigt dat een opstal als gebrekkig kan worden aangemerkt wanneer deze onvoldoende veilig is, gelet op het te verwachten gebruik. Structurele overschrijding van schadelijke geluidsniveaus kan onder deze kwalificatie vallen.

1.6 Reputatie- en verzekeringsrisico's

Structurele overtredingen van arbeids- en veiligheidsnormen kunnen leiden tot discussies met verzekeraars over dekking en preventievereisten. Daarnaast vormen zij een reëel risico op reputatieschade voor de gemeente als eigenaar en beheerder van de sportaccommodaties.

1.7 HR- en verzuimrisico's

Onvoldoende naleving van de Arbo-verplichtingen vergroot het risico op langdurig ziekteverzuim, WIA-instroom en daarmee samenhangende werkgeverslasten. De zorgplicht onder de Arbowet verplicht de werkgever om gezondheidsrisico's, waaronder geluidsbelasting, actief te beheersen.

Juridische noodzaak

Het herstel is niet alleen wenselijk, maar ook juridisch noodzakelijk om te voldoen aan wettelijke verplichtingen, gezondheidsrisico's te beperken, (risico) aansprakelijkheid te voorkomen (zonder herstel kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld als er schade of letsel ontstaat door overschrijding van akoestische normen) en veilige sportomgeving te bieden.

Naast de specifieke verplichtingen die voortvloeien uit de Arbowet en het Burgerlijk Wetboek geldt de algemene zorgplicht van de Omgevingswet (art. 1.6), die iedere actor verplicht om onnodige risico's voor gezondheid en veiligheid te voorkomen. Deze algemene zorgplicht staat naast – maar vervangt niet – de concreet ingevulde verplichtingen onder de Arbo-regelgeving.

Het besluit om budget beschikbaar te stellen is in lijn met de wettelijke zorgplicht en voorkomt risico's voor gebruikers en de gemeente, doordat wordt voldaan aan de verplichtingen uit het Arbobesluit over geluidsblootstelling en de civielrechtelijke zorg- en aansprakelijkheidsnormen voor werkgevers en eigenaren van opstallen.

Aanpak, uitvoering en participatie

1.1 De gemeenteraad

De raad is budgethouder en bevoegd om krediet beschikbaar te stellen. Om die reden wordt aan de raad een voorstel voorgelegd over het verbeteren van de akoestische problemen en de dekking van de daarmee gemoeide kosten.

Desgewenst kan de raad in een raadsvergadering mondeling worden geïnformeerd over de voortgang, bijvoorbeeld bij gunning van de opdracht aan een aannemer of bij het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

Daarnaast is het van belang dat de raad gedurende het proces periodiek wordt voorzien van relevante informatie over de voortgang en behaalde resultaten.

1.2 Sportbedrijf Teylingen

Het Sportbedrijf Teylingen (SBT) beheert, exploiteert en verhuurt de gemeentelijke sportaccommodaties en is verantwoordelijk voor een veilige, schone en goed functionerende sportomgeving. Zij zijn de primaire uitvoeringspartner van de gemeente in het dagelijks beheer van de binnensportlocaties. Om de akoestische problemen effectief en duurzaam op te lossen, is nauwe samenwerking met het sportbedrijf noodzakelijk.

1.3 Maatschappelijke partners

De schoolbesturen en eventuele andere maatschappelijke partners worden periodiek ingelicht over de stappen die worden gezet om de verbetering van de akoestische normen te realiseren. Hierbij wordt ook de duur van het hersteltraject en daarmee gepaard gaande onzekerheden gecommuniceerd.

Duurzaamheid

Het verbeteren van de akoestiek is primair een gezondheids- en kwaliteitsmaatregel. Hoewel dit niet als een formele duurzaamheidsmaatregel wordt aangemerkt, draagt het wel bij aan toekomstbestendig en efficiënt gebruik van de sportaccommodaties.

Daarbij komt dat de toegepaste akoestische wandpanelen demontabel zijn en opnieuw gebruikt kunnen worden in een toekomstige sporthal. Dit hergebruik vermindert materiaalverbruik en sluit aan bij circulaire principes, waardoor de maatregel ook bijdraagt aan een duurzamer beheer van gemeentelijk vastgoed.

Daarnaast wordt bij de uitvoering aandacht besteed aan:

- Circulaire materialen waar mogelijk bij herstelwerkzaamheden.
- Beperking van CO₂-uitstoot door efficiënte inzet van materieel en transport.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Dit voorstel heeft uitsluitend betrekking op de gemeente Teylingen.

Urgentie

De geluidsniveaus in vijf binnensportlocaties veroorzaken gezondheidsklachten en belemmeren een veilig en verantwoord gebruik van de accommodaties. Als eigenaar acht de gemeente het noodzakelijk haar zorgplicht zorgvuldig na te komen en daarmee een gezonde werkomgeving te waarborgen. De uitvoering vraagt echter om een meervoudig onderhandse aanbesteding en tijdige afstemming met de scholen, zodat het bewegingsonderwijs niet uitvalt. Gezien deze tijdsintensieve zaken en de impact hiervan op doorlooptijd, is besluitvorming op 21 mei noodzakelijk

Evaluatie

1.1 Uitvoering volgen

De uitvoering van het besluit wordt gevolgd door:

- Periodieke memo's aan de Raad, onder meer bij gunning van de opdracht, bij vergunningverlening en bij de start van de uitvoering.
- Periodieke communicatie met betrokken maatschappelijke partners over de voortgang en eventuele wijzigingen in planning.

1.2 Beoordeling van het beoogde effect

- Na oplevering vindt een onafhankelijk akoestisch onderzoek plaats.
- Na één jaar gebruik wordt geëvalueerd of de binnensportaccommodaties voldoen aan de akoestische normen.
- Indicatoren voor deze beoordeling zijn:
 - De behaalde resultaten.
 - De ervaringen van de gymdocenten.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. R4011 Verbetering akoestiekproblemen sporthallen Teylingen
2. Specificatie investering
3. Onderzoeksrapporten

Namens het college van Teylingen,

Dhr. Jeroen F.A. Tomassen
Secretaris

Mevr. C.G.J. Breuer
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 31 maart 2026 met als onderwerp **Herstel akoestiek problematiek sporthallen Teylingen**

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op artikel 108 en artikel 189 lid 1 van de Gemeentewet, Artikel 1.6 en 1.7 Omgevingswet, Artikel 2.6 en 3.5 Besluit bouwwerken leefomgeving en Artikel 174 Boek 6 Burgerlijk Wetboek,

Besluit:

1. Een krediet van € 162.194 beschikbaar te stellen voor het verbeteren van de akoestiekproblemen in vijf sportaccommodaties.
2. De kapitaallasten (€ 8.110) ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.
3. De begrotingswijziging nr. R4011 vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 21 mei 2026,

Mevr. M. van Egeraat
Griffier

Mevr. C.G.J. Breuer
Voorzitter